

Макулдашылды:
ПКнын төрайымы
Султанова Э.Ж

Мектептин ички тартип әрежелери

1. Жалпы жобосу

1.1. Окуучулардын мектептеги ички тартип әрежелери “КР Билим тууралуу” мыйзамынын жана мектептин Уставынын негизинде иштелип чыкты.

1.2. Мектептин ички тартиби окуучулардын мектептеги жана мектепке тиешелүү аймактагы, ошондой эле мектептин окуучулары катышкан мектептен тышкary иш өзөвлөлөрдөн көрсөтүлгөн түрдөн жүрүм-турум әрежелерин жана нормаларын аныктайт.

Максаты:

- окутуу жана тарбиялоо процессинде зарыл болгон ынгайлдуу жумуш шарт түзүү;
- окуучулар окуу программынын сапатту өздөштүрүүнү камсыздоо.
- инсанды жана анын укуктарын сыйлоого тарбиялоо
- жүрүм-турум жана пикир альшуу маданиятын өнүктүрүү.

2. Окуучулардын милдеттери

2.1 Мектепке сабак баштардан мурда 15мунөт эрте келгенге;

2.2 Мектеп аныктаган мектеп формасында, таза жана тыкан **кийимде** **келүүгө** (дene тарбия сабактарында спорттук форманы колдонуу)

2.3 Кийим чечүү жайда сырткы **кийимин** **чечүү**, керек болгон убакытта бут **кийим алмаштырууга**;

2.4 Өзүнүн **окуу орундугун** **жана** **окууга** **керектүү** **куралдарын** **сабакка** **даярдоого**;

2.5 Мектепте **жана** **мектептен** **тышкary** **жерлерде** **өзүн** **маданияттууу** **алып жүруү** **мектептин** **ички** **тартибине** **ылайык жүрүм-турум** әрежелерин сактоого (окуу процессин бузбоо, сабактарга ар дайым даяр болуу, сабактарга кечикпөө, класс жана мектеп турмушуна катышуу сабак учурunda телефон колдонбоого);

2.6 Педагогдор, **мектептин** **жумушчу** **персоналдары** **жана** **окуучулары** **менен** **өз** **ара** **сый** **мамиле** **түзүү**, **бакшкалардын** **эмгенин** **баалоо** **жана** **урматтоо** **менен** **мамиле** **кылууга** ;

2.7 Мектептин **территориясындагы** **тазалыкты** **жана** **тартилти** **сактоо**;

2.8 Мектептеги, **классстагы** **коопсуздук** **атмосфераны** **түзүү** **жана** **колдоого**;

2.9 Сабак **калтырган** **өз** **убагында** **класс** **жетекчи** **талап** **кылган** **документтерди** **көрсөтүүгө**;

2.10 Мектепин **эмеректерине** **аяр** **мамиле** **кылууга**;

- 2.11** Мугалим берген тапшырманы өз убагында, так аткарууга, жоопкерчиликтүү мамиле кылууга;
- 2.12** Мектептеги коомдук пайдалуу эмгек процессине катышууга милдеттүү;

3. Окуучуларга тыюу салынат:

- 3.1** Мугалимдин уруксатысыз сабак учурунда мектептен кетүүгө;
- 3.2** Спорттук, маданияттык жана класстан тышкаркы иш-чараларды таштап кетүүгө
- 3.3** Кооптуу абалды пайда кылуучу иш-аркаесттерди кылууга (терзеге, партанын үсүнө чыгып ойноого, ар кандай күйүүчү, жарылуучу заттарды колдонууга;
- 3.4** ден соолукка зыян келтирүүчү заттарды, препараттарды, суусундуктарды колдонууга (алкаголь, наркотиктер, токсиндер, амфетаминдер, тамеки ж.б);
- 3.5** Адамдын өмүрүнө жана ден соолугуна зыян келтирүүчү заттарды пайдаланууга (пистолет, бычак, мылтык, кастет ж.б)
- 3.6** Мектепте психо-активтүү заттарды колдонууга (насвай, тамеки жана алкогольдук жана энергетикалык ичимдиктер)
- 3.7** Орой, сөгүнгөн сөздөрдү колдонууга;
- 3.8** Ар кандай диний агымдарды жайылтууга;
- 3.9** Азарттык оюндарды ж.б адамдын өмүрүнө жана психологиясына терс таасир этүүчү оюндарды ойноого;
- 3.10** Сабак учурунда уюлдук телефондорду колдонууга;
- 3.11** Сабактарды себеби жок калтырууга тыюу салынат.

4. Окуучулардын сабак учурунда жүрүм-туруму

- 4.1** Конгуроо кагылары менен окуучулар өз ордуна келип, сабакка керектүүикуралдарды даярдоосу керек;
- 4.2** Кезметтеги окуучу бөлмөнү жана сабакка керектүү жабдыктарды даярдап, мугалиге сабакка келбеген окуучулар жөнүндө маалымат берүүсү керек;
- 4.3** Окуучу кечиккен учурда мугалимдер уруксат сурап кирицсү керек⁴
- 4.4** Ар бир окуучу класстагы иш ордунун тазалыгы жана сакталышы үчүн жооп берет;
- 4.5** Мугалим класска киргенде, окуучулар саламдашуу үчүн ордунан турушу керек;
- 4.6** Партанын үстүндө сабакка тиешеси жок ашыкча эч нерсе болбошу керек;
- 4.7** Ар бир предметтик мугалим КРнын Билим берүү жөнүндө мыйзамына каршы келбеген эрежени орнотууга укуктуу;

- 4.8 Окуучу сабакта мугалимдин баардык талаптарын аткарууга милдеттүү;**
- 4.9 Эгерде, окуучу сабак учурунда эшикке чыккысы келсе, педагогдон жооп сурашы керек;**
- 4.10 Окуучу баардык сабактарда күндөлүгү менен катышуусу керек, жана коюлган бааардык баалар күндөлүктө болуусу керек;**
- 4.11 Сабакка берилген убакыт предметти өздөштүрүү максатында гана болуусу керек, сабак учурунда ойноого, башка нерсе менен алек болууга, башкаларга тоскоол болууга болбайт;**
- 4.12 Конгууроо кагылгандан кийин мугалимдин уруксаты менен окуучулар тынч гана класстардан танаписке чыга алышат;**
- 4.13 Дене тарбия сабактарына спорттук кийим жана бут кийим менен келишет.**

Мугалимдин уруксаты жок окуучулар спорт залга кире алышпайт. Дене тарбия сабагынан бошотулган окуучулар да спорт залда мабакка милдеттүү түрдө катшуусу керек;

4.14 Сабак учурунда мугалимдин уруксатысыз уюлдук телефондорду ж.б техникалык заттарды колдонууга болбайт. Сабак учурунда телефондор өчүрүлүшү керек. Эгер мындай талап аткарылбаса, мугалимдер телефонду алыш коюга укутуу. Алынган телефондор мектеп администрациясына откөрүлүп, ата-энелерине гана кайтарылат.

5. Окуучулар танапис учурундагы жүрүм-туруму

5.1 Мектеп имаратынын ичинде танапис убагында окуучулар өзүн тынч, тартиптүү алыш жүрүүгө милдеттүү;

5.2 Ар бир окуучу, күзөтүү кызматчысынын талабы боюнча, өз аты-жөнүн жана классын айтууга милдеттүү;

5.3 Коридор жана тепкичтерде жолдун оң жагында жүрүү шарт;

5.4 Танапис учурунда төмөндөгүлөргө тыюу салынат;

-Ызы-чuu болуп, башкалардын эс алуусуна тоскоол болууга;

-Мектептин коридорунда жана тепкичтерде чуркоого;

-бири-бирин түртүшүүгө;

- кандайдыр бир көйгөйдү чечүү үчүн физикалык күч колдонууга жана орой, уят сөздөрдү айтууга ылайык чара көрүлөт.

5.5 Жогорудагы пункттарда айтылган эрежелерди сактабаган учурда КРнын мыйзамына ылайык чара көрүлөт;

5.6 Мектепке кириү жана чыгууда башкаларды түртпөө, алдыга улууларды жана кыздарды коё берүү;

5.7 Танаписте класста кезметтеги окуучулар гана калыш, имаратты желдетип, классты иретке келтирет⁴

5.8 Танаписте, сабактан уруксат сурабаш үчүн дааратканага баруу керек, ал жерде тыкан болуп, клун милдеттүү түрдө жууш керек.

6. Мектеп буюмдарынын жана окуу куралдарынын сакталышы

6.1 Бардык окуучулар мектеп буюмдарын сактоого милдеттүү, өз буюмдарына этияттык менен мамиое кылуусу зарыл;

6.2 Окуучунун күнөөсү менен буюмдар бузулса, ата-энелери толугу менен ордуна коюсу, же түзөтүүсү керек;

6.3 Окуучулар мектептин терриориясына жашыл дарактарды отургузууга жана сактоого көмөк көрсөтүүсү керек;

6.4 Окуу куралдары, китептер, окуучулардын күндөлүктөрдү тыкандасты болуусу;

6.5 Бүгүн окуучулар окуу куралдарын сактоосу керек;

6.6 Китептин барактарын жулуп же бүктөбөш керек;

7.Класстан тышкаркы массалык иш-чаралардагы окуучулардын жүрүм-турумдары

7.1 Мектепте иш-чара өтүүнүн алдында окуучуларга сөзсүз түрдө коопсуздук эрежелери боюнча маалымат берүү керек;

7.2 Адамдардын өмүрүнө жана ден соолугуна зиян келтирүүчү ар кандай кырсыктардан алыс болуу үчүн окуучулар талап кылышкан шарттарды так аткаруусу зарыл;

7.3 Окуучулар жетекчи көрсөткөн орундарында болуусу шарт;

7.4 Ар бир окуучу же жеке гигиенаны сактоосу керек. Эгер кимdir бирөөнүн ден соолугу начарлап, жамана абалга келсе, дароо класс жетекчиге же мектеп администрациясына билдириүү керек. Ал окуучуга мектеп дарыгери же медайымы тарабынан мумкүнчүлүгүнө жараша биринчи жардам көрсөтүлүү керек жана ата-энесине маалымдоо керек. Эгер зарыл болсо “тез жардам” кызматын чакыруу шарт.

7.5 Иш-чара убагында суйлөшкөнгө, тегерегиндегилерге тоскоолдук кылууга бир орундан экинчи орунга өтүүгө, иш-чара бүткөнгө чейин таштап чыгып кетүүгө тыюу салынат.

7.6 Ачык отторду колдонууга (хлопушка, фейерверг, факел ж.б) өрттү пайда кылуучу химиялык пиротехникалык каражаттарды пайдаланууга тыюу

салынат.

8.Ашканадагы жүрүм-турумга карата талаптар:

8.1 Ашканага өз классындағы окуучулар менен уюшулган түрдө жана тынч жагдайда баруу :

8.2 Тамактануудан мурда колду таза жууш керек:

8.3 Тамак-аштарды кезек менен алуу:

8.4 Нан жана башка тамак-аштарга этяттык менен мамиле кылув:

8.5 Тамактануу учурунда сүйлөбөө:

8.6 Ашканага класс үчүн атайын мөөнөт менен баруу:

8.7 Ысык жана суук тамак-аштарды алуда жана колдонууда этият болуу:

8.8 Тамактангандан кийин колдонгон идиш-аяктарды чогултуп, атайын столго алыш барып кою:

9.Корутунду бөлүк

9.1 Окуучуларга оюлган бул талаптардын бузулушуна карата тартиптик жана тарбиялык таасир берүүчү чаралар колдонот:

1.Түшүндүрүү иштери:

2. Ата-энелерин мектепке чакыруу:

3. Мектептин ички көзөмөлүнө коюу:

4. КДДга сунуштоо